

CODUL VAMAL AL REPUBLICII MOLDOVA
Nr. 1149-XIV din 20/07/2000

Articolul 185. Controlul vamal și formele lui

(1) Controlul vamal este efectuat de colaboratorul vamal și constă în:

e¹) controlul ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale;

f¹) controlul ulterior prin audit postvămuire;

Secțiunea a 29¹-a
Controlul ulterior

Articolul 202¹. Auditul postvămuire

(1) Auditul postvămuire este o formă de control vamal ulterior, care are drept scop verificarea respectării legislației în vigoare de către persoanele stabilite în Republica Moldova la momentul trecerii mărfurilor peste frontiera vamală a Republicii Moldova și plasării acestora sub o destinație vamală. Auditului postvămuire pot fi supuse persoanele implicate direct sau indirect, cu titlu profesional, în operațiunile supuse auditului postvămuire sau persoanele care dispun de documentele și datele respective din motive profesionale.

(2) Auditul postvămuire este efectuat de organele vamale conform competențelor teritoriale, planificat sau inopinat.

(2¹) Controlul vamal ulterior prin auditul postvămuire al persoanelor care practică activitate de întreprinzător se planifică, se înregistrează, se supraveghează și se raportează în conformitate cu prevederile Legii nr.131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(3) Pentru exercitarea auditului postvămuire, în termenul prevăzut la art.202⁵ alin.(2) după acordarea liberului de vamă, pentru a se asigura de exactitatea informațiilor furnizate în declarația vamală sau în declarația sumară, organele vamale verifică toate documentele și datele care se referă la operațiunile privind mărfurile în cauză sau la alte operațiuni comerciale anterioare sau ulterioare implicând aceste mărfuri. Organele vamale pot să examineze aceste mărfuri și/sau să preleveze eșantioane, dacă este încă posibil să se efectueze o asemenea verificare sau prelevare.

(4) În procesul auditului postvămuire, organul vamal este obligat să identifice și să examineze imparțial toate faptele și circumstanțele ce au tangență cu trecerea mărfurilor peste frontiera vamală și plasarea acestora într-o destinație vamală.

(5) Auditul postvămuire poate fi efectuat la sediul și în încăperile titularului mărfurilor sau ale reprezentantului său, ale oricărei persoane legate direct sau indirect, cu titlu profesional, de aceste operațiuni ori ale oricărei persoane care dispune de documentele respective, cu excepția încăperilor utilizate exclusiv în scop de domiciliu și reședință, sau la sediul organelor vamale.

(6) În cadrul auditului postvămuire poate fi examinat întregul sistem structural-organizatoric intern al persoanelor auditate.

(7) În cazul în care în procesul desfășurării auditului postvămuire este necesară stabilirea anumitor fapte și circumstanțe în baza documentelor sau mărfurilor care se află în posesia altei persoane cu care persoana auditată are sau a avut relații economice și/sau financiare, organul vamal este în drept, cu emiterea unui nou ordin de control, să desfășoare o verificare prin contrapunere.

(8) În cazul depistării unor erori și/sau divergențe între informațiile din declarațiile vamale și cele din documentele verificate, organul vamal întreprinde măsurile prevăzute de prezentul cod.

(9) În procesul efectuării auditului postvămuire, organele vamale pot utiliza informațiile din bazele de date automatizate și sistemele electronice de analiză a riscurilor.

(10) Auditul postvămuire este bazat pe analiza riscurilor care utilizează metode informaționale de prelucrare a datelor și de elaborare a măsurilor de identificare a riscurilor, folosind anumite criterii stabilite de organele vamale sau criterii stabilite la nivel internațional. Pentru a pune în aplicare gestionarea riscurilor, organele vamale pot utiliza sisteme electronice adecvate.

(11) Auditul postvămuire se efectuează în baza unui ordin de control emis de către directorul general al Serviciului Vamal/șeful biroului vamal sau de persoanele împuternicite de aceștia.

(12) Ordinul de efectuare a auditului postvămuire este emis în forma stabilită de Serviciul Vamal.

(13) Efectuarea auditului postvămuire se aduce la cunoștința persoanei auditate cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data inițierii controlului, conform procedurii stabilite de organul vamal, cu excepția controlului inopinat.

(14) Perioada de desfășurare a auditului postvămuire nu trebuie să depășească 2 luni de la data inițierii auditului postvămuire. În cazuri întemeiate și justificate documentar, persoanele menționate la alin.(11) pot decide prelungirea duratei de desfășurare a auditului postvămuire cu cel mult 4 luni sau sistarea auditului postvămuire. Perioada sistării și prezentării documentelor nu se include în durata efectuării auditului postvămuire.

(15) Auditul postvămuire poate fi suspendat, la decizia organelor vamale, în cazul:

a) intervenției unei forțe majore, constatate în modul stabilit;

b) intentării unui proces judiciar care are importanță pentru auditul postvămuire;

c) solicitării motivate (întemeiate și justificate documentar) a persoanei auditate, însă nu mai mult de 30 de zile.

(16) Auditul postvămuire inițiat și neinițiat urmează a fi încheiat printr-un raport, dacă:

a) persoana juridică în privința căreia urmează a fi inițiată sau a fost inițiată procedura de audit postvămuire a fost lichidată, iar persoana fizică întreprinzător individual în privința căreia urmează a fi inițiată sau a fost inițiată procedura de audit postvămuire a fost radiată din Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali;

b) persoana în privința căreia urmează a fi inițiată sau a fost inițiată procedura de audit postvămuire nu este de găsit, iar informația de care dispune organul vamal nu permite regularizarea situației.

(17) Auditul postvămuire se efectuează în orele de lucru ale organului vamal și ale persoanei juridice sau fizice controlate.

(18) În cazul în care persoana auditată nu dispune de sediu sau de încăpere ce poate fi utilizată pentru efectuarea auditului postvămuire ori sediul se află la adresa de domiciliu, ori în alte cazuri în care nu există condiții optime de lucru, auditul postvămuire se efectuează în sediul organului vamal, respectând prevederile art.145 din Codul fiscal, cu întocmirea obligatorie a actului de ridicare de la persoana juridică sau fizică a documentelor necesare.

(19) Contestarea ordinului de efectuare a auditului postvămuire, de suspendare sau de prelungire a auditului nu împiedică efectuarea controlului.

(20) Suspendarea de către instanța de judecată a ordinului de efectuare a auditului postvămuire, de prelungire sau de modificare a auditului postvămuire nu împiedică efectuarea controlului ulterior prin audit postvămuire.

Articolul 202². Reverificarea declarației vamale

(1) Reverificarea declarației vamale se efectuează la oficiul organului vamal și este o formă de control vamal ulterior ce constă în verificarea, după acordarea liberului de vamă, a corectitudinii întocmirii declarației vamale, a totalității și conformității documentelor anexate la aceasta, necesare plasării mărfurilor într-un regim vamal și care servesc drept teme pentru calcularea și achitarea drepturilor de import, a altor documente aferente operațiunilor verificate, de care dispune organul vamal, alt organ cu atribuții de administrare fiscală sau alte instituții și persoane, precum și în verificarea respectării măsurilor de politică economică.

(2) Reverificarea declarației vamale se efectuează de organele vamale conform competențelor teritoriale și normelor procedurale stabilite de Serviciul Vamal.

(3) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(4), controlul ulterior prin reverificare se efectuează fără întocmirea procesului-verbal de reverificare asupra obiectivului vizat.

(4) În cazul constatării unor erori, contradicții între declarația vamală și documentele verificate, ce duc la apariția, modificarea și/sau anularea obligației vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta plătitorului vamal prin întocmirea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale.

(5) Reverificarea declarației vamale inițiată și neinițiată urmează a fi încheiată printr-un raport, dacă:

a) persoana juridică în privința căreia urmează a fi inițiată sau a fost inițiată procedura de audit postvămuire a fost lichidată, iar persoana fizică întreprinzător individual în privința căreia urmează a fi inițiată sau a fost inițiată procedura de audit postvămuire a fost radiată din Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali;

b) persoana în privința căreia urmează a fi inițiată sau a fost inițiată procedura de reverificare a declarației vamale nu este de găsit, iar informația de care dispune organul vamal nu permite regularizarea situației.

Articolul 202³. Drepturile și obligațiile organelor vamale la exercitarea controlului ulterior

(1) În cazul exercitării controlului ulterior, organul vamal are următoarele obligații:

a) să acționeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezentul cod și cu alte acte normative;

b) să trateze cu respect și corectitudine declarantul, reprezentantul lui, alți participanți la raporturile vamale;

c) să popularizeze legislația vamală;

d) să informeze declarantul, în cazurile prevăzute de legislația vamală sau la solicitarea acestuia, despre drepturile și obligațiile lui;

e) să informeze declarantul, la cerere, despre impozitele și taxele în vigoare, despre modul și termenele lor de achitare și despre actele normative respective;

f) să efectueze controale vamale ulterioare și să întocmească actele de rigoare;

g) în cazul depistării unei încălcări vamale ce conduce la apariția unei obligații vamale și neîndeplinirii cerințelor legale ale declarantului, să emită decizie de regularizare;

h) să nu folosească situația de serviciu în interese personale;

i) să întreprindă și alte acțiuni prevăzute de legislația vamală.

(2) În cazul exercitării controlului ulterior, organul vamal are următoarele drepturi:

a) în cadrul controlului ulterior prin audit postvămuire să verifice clădirile, depozitele și alte încăperi, mijloacele de transport destinate transportării de mărfuri care au fost plasate sau urmează a fi plasate sub o destinație vamală, precum și a altor obiecte, cu excepția celor utilizate exclusiv în scop de domiciliu și reședință, în caz de necesitate să efectueze sigilarea obiectelor respective;

b) să primească sau să ridice de la persoanele auditate informații, date, documente sub orice formă necesare verificării. Ridicarea documentelor se face în baza actului de ridicare, a cărui formă este stabilită de către Serviciul Vamal;

c) în cadrul controlului ulterior prin audit postvămuire să ceară administratorului persoanei auditate efectuarea inventarierii mărfurilor și a mijloacelor de transport aflate în posesia și/sau gestiunea acestora;

d) să preleve, în conformitate cu prevederile secțiunii a 29², mostre pentru expertizarea și identificarea mărfurilor în laboratorul vamal sau în alte instituții acreditate;

e) să calculeze și să încaseze la bugetul public național, în conformitate cu legislația în vigoare, obligațiile vamale constatate;

f) să colecteze, să proceseze și să utilizeze informația necesară pentru prevenirea încălcărilor legislației în vigoare;

g) să ridice de la persoanele auditate mărfuri sub orice formă necesare verificării care sînt pasibile de drepturile de import și care nu au fost supuse total sau parțial procedurilor de vămuire și/sau achitării drepturilor de import. Ridicarea mărfurilor se face în baza actului de ridicare, a cărui formă este stabilită de către Serviciul Vamal;

h) în scopul asigurării stingerii oricărei obligații vamale ce poate apărea, să solicite de la persoana auditată depunerea unei garanții bancare în măsură suficientă să asigure acoperirea unei eventuale apariții a obligației vamale, iar în cazul imposibilității depunerii garanției respective, precum și a executării acesteia, este în drept să aplice pe parcursul efectuării controlului ulterior, care nu va depăși 6 luni, măsuri asiguratorii în suma obligației vamale estimate, fie prin emiterea și înaintarea către banca respectivă a dispoziției de suspendare a operațiunilor bancare în partea de cheltuieli din contul persoanei auditate, fie prin aplicarea sechestrului asupra activelor aflate în proprietatea acesteia în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Articolul 202⁴. Drepturile și obligațiile persoanei controlate

(1) Persoana controlată are dreptul:

a) să solicite obținerea, pe parcursul controlului ulterior prin audit postvămuire, a informațiilor despre faptele și circumstanțele stabilite, cu respectarea legislației în vigoare;

b) să beneficieze de o atitudine corectă și imparțială din partea organelor vamale la efectuarea controlului ulterior;

c) să prezinte organului vamal explicații referitoare la obiectul controlului ulterior;

d) să conteste, în modul stabilit de legislație, deciziile, acțiunile sau inacțiunile organelor vamale și ale colaboratorilor vamali;

e) să prezinte organului vamal informații, date, documente sub orice formă care confirmă corectitudinea calculării și achitării drepturilor de import;

f) să fie informat, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de inițierea controlului ulterior prin audit postvămuire (cu excepția auditului postvămuire inopinat), printr-un aviz de audit postvămuire, al cărui model este stabilit de Serviciul Vamal;

g) să beneficieze de alte drepturi stabilite de legislație.

(2) Persoana controlată are următoarele obligații:

a) să țină evidența contabilă și să asigure integritatea documentelor respective în conformitate cu cerințele legislației;

b) să prezinte, la prima cerere, în procesul controlului ulterior, colaboratorilor vamali mărfurile dobândite sau deținute, informații, date, documente sub orice formă necesare verificării;

c) să asigure colaboratorilor vamali, pe parcursul desfășurării auditului postvămuire, accesul liber în sediu, spații de producție, în depozite și alte încăperi, cu excepția celor utilizate exclusiv în calitate de domiciliu și reședință, pentru inspectarea acestora;

d) să asigure integritatea sigiliilor aplicate de către colaboratorii vamali;

e) să asiste la efectuarea controlului ulterior, să semneze actele privind rezultatul acestuia și, în caz de dezacord, să prezente, în cel mult 15 zile calendaristice, argumentarea dezacordului, anexînd documentele de rigoare;

f) să asigure condiții adecvate pentru efectuarea auditului postvămuire, să pună la dispoziție colaboratorilor vamali un birou, asigurînd asistența necesară;

g) să asigure prezența personalului calificat din cadrul persoanei auditate în vederea acordării de asistență colaboratorilor vamali pe parcursul auditului postvămuire.

(3) În caz de absență a administratorului persoanei auditate, obligațiile prevăzute la alin.(2) lit.b)–f) sînt îndeplinite de alte persoane desemnate de acesta.

Articolul 202⁵. Păstrarea și prezentarea informației necesare controlului ulterior

(1) Pentru exercitarea controlului ulterior, instituțiile și persoanele implicate direct sau indirect în tranzacții economice externe sînt obligate să prezinte gratuit organelor vamale toate documentele, datele și informațiile necesare care se referă la obiectul controlului ulterior. Aceste

date și informații se transmit în formă scrisă sau pe orice suport material compatibil în termenul stabilit de organele vamale, care nu poate fi mai mic de 24 de ore din momentul solicitării.

(2) Persoanele care desfășoară tranzacții economice externe sînt obligate să păstreze documentele aferente acestor operațiuni, în scopul desfășurării controlului ulterior, pentru o perioadă de 4 ani calendaristici, care se calculează după cum urmează:

a) în cazul mărfurilor puse în liberă circulație cu acordarea de facilități fiscale și vamale, în funcție de destinația lor finală – de la sfîrșitul anului calendaristic în care ele încetează a mai fi supuse supravegherii vamale;

b) în cazul mărfurilor puse în liberă circulație în alte împrejurări decît cele stabilite la lit.a) sau al mărfurilor declarate pentru export – de la sfîrșitul anului calendaristic în care sînt acceptate declarațiile de punere în liberă circulație sau cele de export;

c) în cazul mărfurilor plasate sub orice destinație vamală – de la sfîrșitul anului calendaristic în care destinația a fost încheiată.

Articolul 202⁶. Citația de audit postvămuire/reverificare și citația bancară

(1) Organul vamal este în drept să citeze orice persoană care are legătură directă sau indirectă cu activitatea controlată pentru a depune mărturii sau a prezenta informații, date, documente sub orice formă.

(2) Modelul citației de audit postvămuire/reverificare și modelul citației bancare sînt stabilite de către Serviciul Vamal.

(3) În termen de 3 zile de la primirea citației bancare, instituția financiară (sucursala sau filiala acesteia) va asigura colectarea tuturor documentelor pe care le deține referitoare la contul bancar al persoanei controlate și la operațiunile efectuate în acest cont pentru perioada (perioadele) supusă controlului ulterior și să le prezinte organului vamal.

Articolul 202⁷. Calculul obligațiilor vamale în cadrul controlului ulterior

(1) Organele vamale calculează obligațiile vamale în baza rezultatelor controlului ulterior, stabilind dacă acestea au fost constatate conform prevederilor legislației.

(2) Organele vamale pot determina quantumul obligației vamale, precum și decide asupra corectitudinii aplicării măsurilor de politică economică în baza informațiilor de care dispun în următoarele cazuri:

a) lipsa sau ținerea neconformă a evidenței contabile;

b) persoana controlată nu prezintă integral sau prezintă parțial documentele luate la evidență și rapoartele corespunzătoare, conform termenelor din art.202⁵ alin.(1);

c) documentele solicitate au fost prezentate, însă conținutul sau starea acestora nu permite utilizarea lor;

d) persoana controlată nu poate fi găsită la sediul juridic sau la subdiviziunile sale;

e) obținerea rezultatelor cercetării (expertizei) de laborator a mărfurilor, prelevate în cadrul controlului ulterior;

f) obținerea documentelor solicitate în cadrul unei cereri de asistență administrativă internațională.

(3) În cazurile descrise la alin.(2), organele vamale vor lua în considerare, după caz, fiecare din următoarele referințe privind persoana controlată:

a) datele statistice deținute de organul vamal sau de alte organe abilitate;

b) mărimea patrimoniului persoanei controlate;

c) volumul venitului din vânzări realizat de persoana controlată;

d) analiza modificărilor valorii activelor nete aflate în proprietatea întreprinderii;

e) cifra de afaceri și soldurile în conturile bancare ale întreprinderii;

f) compararea veniturilor și a cheltuielilor persoanei controlate;

g) informații despre tranzacțiile comerciale și operațiunile efectuate de persoana controlată, primite de la instituții financiare (filiale sau sucursale ale acestora), de la autorități publice și de la alte instituții;

h) alte dovezi relevante pentru stabilirea cuantumului obligațiilor vamale sau pentru stabilirea încălcărilor legislației.

(4) Referințele specificate la alin.(1)–(3) vor fi indicate în actul de audit postvămuire sau procesul-verbal de reverificare a declarației vamale, în cazul întocmirii acestuia.

(5) Dacă stabilesc faptele și circumstanțele indicate la alin.(2) lit.a)–c), organele vamale informează în scris persoana controlată despre aplicarea măsurilor corespunzătoare, în baza prevederilor alin.(2), indicând termenul de prezentare în scris a documentelor și a obiecțiilor.

Articolul 202⁸. Examinarea rezultatelor preliminare ale auditului postvămuire

(1) Dacă în procesul auditului postvămuire a constatat încălcări ale legislației, organul vamal efectuează, împreună cu persoana auditată, examinarea acestora, întocmește un proces-verbal de forma stabilită de Serviciul Vamal și informează persoana auditată despre consecințele juridice ale acestora.

(2) Persoana auditată este în drept să refuze, în formă scrisă, de a participa la acțiunile menționate la alin.(1).

(3) În termen de 7 zile lucrătoare de la întocmirea procesului-verbal, persoana auditată este în drept să prezinte în scris organului vamal informații și documente suplimentare.

Articolul 202⁹. Actul de audit postvămuire/procesul-verbal de reverificare a declarației vamale

(1) Actul de audit postvămuire reprezintă un document de forma stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de colaboratorul vamal al organului care a exercitat controlul, în care se consemnează rezultatele auditului postvămuire. În act se va descrie obiectiv, clar și exact încălcările legislației și/sau ale corectitudinii de calculare și stingere a obligației vamale și ale măsurilor de politică economică cu referire la informațiile, datele, documentele sub orice formă, indicându-se actele normative încălcate.

(2) Actul de audit postvămuire se întocmește în termen de 10 zile lucrătoare de la finalizarea procesului de audit postvămuire. Copiile autentificate ale documentelor și ale altor acte ce au condus la modificarea obligației vamale se anexează la actul de audit postvămuire și constituie parte componentă a dosarului de audit postvămuire.

(3) În baza actului de audit postvămuire, organele vamale întreprind măsuri de calculare și încasare a obligațiilor vamale datorate, conform procedurii stabilite de legislație.

(4) Procesul-verbal de reverificare a declarației vamale reprezintă un document de forma stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de colaboratorul vamal al organului care a exercitat reverificarea declarației vamale, în care se consemnează rezultatele controlului. În procesul-verbal de reverificare a declarației vamale se vor descrie obiectiv, clar și exact încălcările legislației și măsurile de politică economică cu referire la informațiile, datele, documentele probatorii, fiind indicate actele normative încălcate.

(5) În baza actului de audit postvămuire/procesului-verbal de reverificare a declarației vamale, organele vamale întreprind măsuri de calculare și încasare a obligațiilor vamale constatate, conform procedurii stabilite de legislație.

(6) Rezultatele controlului ulterior prin audit postvămuire sau reverificarea declarației vamale pot fi contestate de către persoana controlată, în conformitate cu procedurile stabilite de legislație.